
Vergaderjaar 2024-2025

36 151 Regels ten behoeve van de hersteloperatie toeslagen (Wet hersteloperatie toeslagen)

AD BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN – HERSTEL EN TOESLAGEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 februari 2025

Alle ogen zijn op dit moment terecht gericht op de het advies van de commissie van Dam en de reactie van het kabinet hierop. De commissie heeft onder andere aanbevelingen gedaan op een aantal ernstige knelpunten die al in eerdere voortgangsrapportages en recent nog in mijn reactie op een brandbrief uit de Tweede Kamer¹ zijn benoemd: de achterstanden in de bezwaarafhandeling, het verstrekken van dossiers, de verschillende aanvullende schadeherstelroutes en de brede ondersteuning door gemeenten. De aanbevelingen van de commissie Van Dam zien op mogelijkheden om de op onderdelen vastgelopen hersteloperatie vlot te trekken. De kabinetsreactie op de aanbevelingen van de commissie wordt separaat naar uw Kamer gezonden.

Parallel aan het verschijnen van het adviesrapport van de commissie van Dam is ook deze voortgangsrapportage opgesteld, waarin wordt teruggeblikt op de voortgang van hersteloperatie toeslagen in de periode september tot en met december 2024. Hierin is zichtbaar dat er ook vorderingen worden gemaakt, met name op het vlak van eerste financiële compensatie en de schuldenaanpak.

Ruim 69.000 ouders hebben zich aangemeld als mogelijk gedupeerde en vrijwel allemaal hebben zij een eerste toets gehad. Per eind 2024 hebben ruim 57.500 ouders ook hun integrale beoordeling doorlopen, of hebben daarvan afgezien. Voor alle ouders zal de integrale beoordeling in 2025 zijn afgerond.

Tot en met eind december 2024 is voor ruim 40.300 ouders in de eerste toets of in de integrale beoordeling vastgesteld dat zij gedupeerde zijn. 92% van hen heeft een vooraankondiging of een definitieve beschikking van de integrale beoordeling ontvangen. Gemiddeld is aan deze ouders in de eerste toets en integrale beoordeling €40.700 toegekend.

Door de schuldenaanpak wordt voorkomen dat gedupeerden van de toeslagenaffaire de ontvangen compensatie moeten gebruiken om openstaande schulden en betalingsachterstanden uit de periode van de toeslagenaffaire op te lossen. Voor vrijwel alle gedupeerden zijn publieke schulden kwijtgescholden (96%) en zijn betalingsachterstanden op private schulden afgelost (93%). Ouders die momenteel nog in de schuldenaanpak zitten zijn voornamelijk pas recent erkend als gedupeerde.

Via de kindregeling hebben per 31 december 2024 ruim 105.500 kinderen van gedupeerde ouders (93%) een beschikking ontvangen. Aan ruim 101.200 kinderen/jongeren is de tegemoetkoming van minimaal €2.000 en maximaal €10.000

¹ Kamerstukken II, 2024/25, 31066, nr. 2025D00477

ook al betaald. Als gevolg van de instroom van ouders die later zijn erkend als gedupeerde groeit het aantal kinderen dat daardoor ook recht heeft op de kindregeling nog licht. Naar verwachting worden begin 2026 de laatste beschikkingen voor de kindregeling afgerond.

Circa 4.500 ex-toeslagpartners zijn inmiddels bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) bekend en worden in batches aangeschreven zich te melden. Ex-toeslagpartners krijgen een forfaitaire vergoeding van €10.000 en toegang tot brede ondersteuning vanuit hun gemeente. Ook kunnen zij gebruik maken van de schuldenaanpak. Er zijn inmiddels ruim 2.900 ex-toeslagpartners beschikt en op 31 december 2024 is aan ruim 2.300 van hen de compensatie uitbetaald.

Om gedupeerden in staat te stellen verder te kunnen met hun leven wordt er niet alleen financieel gecompenseerd voor gemaakte fouten en geleden schade vergoed. Naast de brede ondersteuning door gemeenten wordt ook steeds meer ingezet op emotioneel herstel. Concreet betekent dit dat we initiatieven van ouders en jongeren faciliteren, lotgenotencontact stimuleren en zoveel mogelijk gebruik maken van ervaringsdeskundigheid. Zo zijn er inmiddels 45 herstelinitiatieven ontplooid door ouders, waaraan tussen de 600 en 700 ouders hebben deelgenomen. Ook spreekt en ondersteunt Lotgenotencontact per maand zo'n 200 unieke bellers en zijn 80 gezinnen in contact gebracht met Stichting Steunouder voor informele steun. Op deze manier proberen we ouders het onrecht voorbij te helpen.

Actualiteit rondom wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

Uw Kamer is onder meer in de vorige voortgangsrapportage en via de recente antwoorden op de Kamervragen van de leden Aartsen, Van Eijk en Flach geïnformeerd over de wet DBA en de hersteloperatie.² Om te waarborgen dat de voortgang en afhandeling van de hersteloperatie zo min mogelijk wordt belemmerd zullen begin 2025 potentieel ± 600 schijnzelfstandigen worden ingezet voor de hersteloperatie. Dit laat onverlet dat nadrukkelijk continue inspanning geleverd wordt binnen de hersteloperatie waarbij verwacht wordt dat in 2025 het aantal vermoedelijk schijnzelfstandigen naar nul wordt afgebouwd.

Eind 2024 heeft Dienst Toeslagen in twee brieven toezeggingen gedaan aan leveranciers van potentieel schijnzelfstandigen die worden ingezet voor de hersteloperatie. Naar aanleiding van signalen van de fiscaal toezichthouder heeft de Dienst Toeslagen beoordeeld dat het langer in stand houden van deze toezeggingen onwenselijk is en heeft besloten om deze op de vroegst mogelijke uit te voeren termijn in te trekken, wetende per 1 april 2025. Los van het besluit hierover heeft de fiscaal toezichthouder besloten het convenant Horizontaal Toezicht (HT) met het ministerie van Financiën in te trekken per 31 januari 2025.

Tot slot

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie Van Dam zullen onderdelen van de hersteloperatie anders worden ingericht en het proces worden gestroomlijnd. Uw Kamer wordt nader geïnformeerd over de verdere uitwerking hiervan.

Het kabinet heeft altijd als uitgangspunt gehanteerd dat ouders in de gelegenheid moeten worden gesteld met eigen regie een geïnformeerde keuze te maken over onder andere de compensatieroute van hun aanvullende schade. Om te voorkomen dat ouders het gevoel hebben een keuze te moeten maken voordat duidelijk is hoe de aanbevelingen van de spoedadviescommissie worden uitgewerkt, hanteert het kabinet als uiterste aanmeldtermijn voor aanvullende schade niet langer 31 maart 2025, maar tenminste 1 juli 2025 of zes maanden na het onherroepelijk worden van de IB-beschikking.

Ik verwacht de kabinetsreactie over de opvolging van de aanbevelingen van de commissie Van Dam na het voorjaarsreces met uw Kamer te kunnen delen.

² Aangangsel van de Handelingen 2024/25, nr. 1017.

De staatssecretaris van Financiën – Herstel en Toeslagen,

S.Th.P.H. Palmen-Schlangen